

**CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU**

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 63-53-53; Fax: (022) 63-53-55

**АПЕЛЛЯЦИОННАЯ
ПАЛАТА КИШИНЭУ**

2043, мун. Кишинэу, ул. Теилор 4,
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Тел. (022) 63-53-53; Факс: (022) 63-53-55

1a-1621/16 № 15.05.2017

La № din

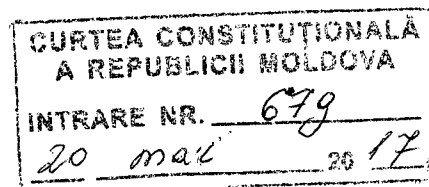
*Curtea Constituțională a Republicii Moldova
Mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28, MD – 2004*

Curtea de Apel Chișinău, Vă expediază sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 407 alin. (1) CPP al RM, înaintată de către avocatului Buliga Dumitru, în interesele inculpatului Ungureanu Dumitru, în cauza penală de acuzare a lui Ungureanu Dumitru, Potîngă Mihail, Catrinescu Eugeniu, Ichim Igor, Nani Ion, Munteanu Andrei și Roșca Mihail privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod Penal al RM

- Anexă: 1. Cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe 2 file.
2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate pe 81 file.
2. Încheierea pe 5 file.*

*Judecător al
Curții de Apel Chișinău*

Xenofon Ulianoschi

UNIUNEA AVOCAȚILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA BAROUL CHIȘINĂU CABINETUL AVOCATULUI „BULIGA DUMITRU” Cod fiscal: 44113015; Sediul: mun. Chișinău, str. Armenească, nr. 100 ADRESA POȘTALĂ: MD-2012, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 134, căsuța poștală nr. 144 Tel.: + 373 68 59 08 73, + 373 79 33 30 07; E-mail: avocatbuligadumitru@gmail.com
ATENȚIE: „Acest document conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr. 0000774-001, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datapersonale.md . Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de <u>Legea privind protecția datelor cu caracter personal.</u> ”
Copyright © All rights reserved Avocatul BULIGA DUMITRU

CURTEA DE APEL CHIȘINĂU
COLEGIULUI PENAL AL CURȚII DE APEL CHIȘINĂU
 Mun. Chișinău, str. Teilor, 4

Judecător: Xenofon ULIANOVSKI

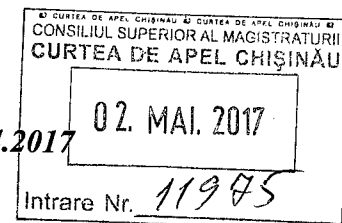
(Dosar penal nr. 1a-1022/16)
 (Cauza penală nr. 2012200006)
Inculpat: Ungureanu Dumitru

De la: Avocatul Buliga Dumitru
 C.A. „Buliga Dumitru”
 Adresa poștală: MD-2012, mun. Chișinău,
 bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 134
 Căsuța poștală nr. 144

În numele și interesele inculpatului Ungureanu Dumitru

C E R E R E

*privind anexarea Sesizării Curții Constituționale
 la Cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate
 admisă prin Încheierea instanței de apel nr. 1a-1022/16 din 28.04.2017*

În fapt,

- Pe data de 27.03.2017, de către avocatul Buliga Dumitru, apărătorul inculpatului Ungureanu Dumitru, a fost depusă o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin. (1) art. 407 CPP RM.
- Pe data de 28.04.2017, fiind examinată de către instanța de apel cererea nominalizată, prin Încheierea nr. 1a-1022/16 din 28.04.2017, a fost admisă, fiind astfel dispusă sesizarea Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate ridicată.
- Prin urmare, întru respectarea condițiilor prevăzute de Constituția RM, Codul Jurisdicției Constituționale, Legea cu privire la Curtea Constituțională, Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională aprobat prin Decizia Curții Constituționale nr. AG – 3 din 03.06.2014, Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, precum și, a prevederilor art. 7 din Codul de procedură penală, ducând cont în același timp de condițiile de formă instituite de Curtea Constituțională, anexăm la cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate Sesizarea Curții Constituționale întocmită pe formularul de sesizare propus de Înalta Curte.

d

Urmare a ansamblului aspectelor învederate și în temeiul reglementărilor nominalizate,

SOLICITĂM:

1. Anexarea Sesizării Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate (cu toate anexele la aceasta) la cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate admisă prin Încheierea instanței de apel nr. 1a-1022/16 din 28.04.2017.
2. Remiterea în adresa Curții Constituționale spre examinare Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate cu toate documentele anexate la aceasta, inclusiv, încheierea de ridicare a excepției de neconstituționalitate, cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și alte documente pe care instanța le consideră pertinente.

Anexe: Sesizarea Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate, cu anexele la aceasta.

Cu înaltă considerațiune și gratitudine,

În numele și interesele inculpatului Dumitru UNGUREANU

Avocatul Dumitru BULIGA *Buliga D.*

1

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție

I – AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume/Denumire **BULIGA** 2. Prenume **DUMITRU**

3. Funcția **AVOCAT**

4. Adresa poștală **MD-2012, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 134, căsuța poștală nr. 144**

5. Tel./fax + **373 79 33 30 07**; + **373 68 59 08 73**

6. Numele și prenumele reprezentantului*

7. Ocupația reprezentantului

8. Adresa reprezentantului

9. Tel. 10. Fax

11. E-mail: avocatbuligadumitru@gmail.com

* Dacă autorul sesizării este reprezentat/ă, a se anexa o procură semnată de autorul sesizării.

II – OBIECTUL SESIZĂRII

12. Prezenta sesizare are ca obiect controlul constituționalității sintagmei subliniate: **„până la începerea cercetării judecătorești la instanța de apel”** urmată de textul normativ: **„oricare dintre părți își poate retrage apelul declarat.”**, prevăzută în teza I a alin. (1) art. 407 din Codul de procedură penală al RM, care în opinia autorului sesizării contravine prevederilor art. art. 20, 26 alin. (2), 54 și 119 din Constituția RM, art. art. 6 și 13 din CEDO, esenței și spiritului drepturilor desprinse din preambulul CEDO, precum și, jurisprudenței CtEDO (*Cauza Sergey Zolotukhin versus Federația Rusă, Hotărârea Marei Camere a CtEDO din 10.02.2009, paragraful 80-81, etc.*).

12.1. Apriori, învederăm că potrivit jurisprudenței Curții Constituționale (Hotărârea Curții Constituționale nr. 36 din 05.12.2013 *privind interpretarea art. 13 alin. (1) din Constituție în corelație cu Preambulul Constituției și Declarația de Independență a Republicii Moldova*, (Sesizările nr. 8b/2013 și 41b/2013), § 91), **orice control de constituționalitate sau orice interpretare urmează a avea în vedere nu doar textul Constituției, ci și principiile constituționale din blocul de constituționalitate.**

12.2. Problema de drept abordată în sesizare se desprinde în principal din incompatibilitatea sau compatibilitatea cu Constituția RM:

- a limitărilor temporale ale aplicabilității prevederilor alin. (1) art. 407 CPP RM la o etapă procesuală sau alta, inclusiv,

- a restrângerii și diminuării dreptului de retragere a apelului de către apelanți la fazele procesuale ulterioare, până la retragerea instanței în camera de deliberare pentru deliberarea și pronunțarea hotărârii (limitări aduse prin varianta normativă actuală prevăzută de alin. (1) art. 407 CPP RM).

12.3. Reieșind din chintesența prevederilor art. art. 20, 26 alin. (2), 54, 119 din Constituția RM, art. art. 6 și 13 din CEDO, preambulul CEDO, precum și a jurisprudenței CtEDO, care **luate toate împreună constituie parte a întregului bloc (corp) constituțional al Republicii Moldova**, se desprinde fără echivoc că:

- **orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție** (art. 20 din Constituție);

- **fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale** (art. 26 alin. (2) din Constituție);

- **în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului** (art. 54 alin. (1) din Constituție);

- **împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii** (art. 119 din Constituție);

- **orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil** [...] (art. 6 § 1 CEDO);

- **orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale** [...] (art. 13 CEDO);

- **statele semnatare a CEDO, membre a Consiliului European, au obligația de recunoaștere și aplicare universală și efectivă a drepturilor, de respect al libertății și de preeminență a dreptului, de asigurare și garantare a posibilității ca, orice persoană să-și poată realiza practic și efectiv drepturile și libertățile** (Preambulul CEDO, *Cauza Sergey Zolotukhin versus Federația Rusă, Hotărârea Marei Camere a CtEDO din 10.02.2009, paragraful 80-81 etc.*).

12.4. În virtutea dreptului la un proces echitabil, *orice persoană are dreptul efectiv de a-și putea liber exercita calea de atac și dreptul efectiv de a renunța liber la aceasta, fără a fi silit de nimeni să-și continue exercitarea de mai departe a căii de atac inițial exercitate. Or, dreptul omului de acces liber la justiție și la un remediu efectiv, nu poate fi considerat ca fiind o obligație a acestuia. Acest drept fundamental al omului presupune obligația corelativă a statului, și nu invers.*

12.5. Astfel, reieșind din spiritul normei constituționale prevăzute de art. 119 din Constituție, potrivit căreia împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate pot exercita căile de atac, se desprinde fără echivoc concluzia că, **exercitarea căii de atac este o facultate legală a părții interesate, care are opțiunea juridică să exercite calea de atac sau să nu o exercite.**

12.6. Totodată, dreptul constituțional prevăzut la art. 26 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia, **fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale**, coroborat cu cel prevăzut la art. 119 din Constituție, **presupune o libertate a părții în proces în alegerea poziției sale.**

12.7. Reieșind din textul constituțional și raționamentele expuse, **dreptul de a renunța la exercitarea căii de atac nu poate fi suprimat sau diminuat.** Or, în conformitate cu art. 54 alin. (1) din Constituție, *în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.*

12.8. În aceeași ipoteză, **dreptul de a renunța la exercitarea în continuare a căii de atac prin retragerea apelului** etc., de către partea care a exercitat-o prin atacarea hotărârii instanței ierarhic inferioare, **la fel nu poate fi suprimat sau diminuat.**

12.9. Or, **retragerea apelului fiind un drept al apelantului, eventual poate fi exercitat în orice etapă a procesului până la retragerea instanței în camera de deliberare.**

12.10. Apelantul poate conchide asupra netemeinicii apelului declarat și asupra legalității hotărârii atacate în orice fază a procesului (la ședința preliminară, la faza cercetării judecătorești, la faza dezbaterilor judiciare) și de ce să-i fie îngădit dreptul de a-și retrage apelul până la faza deliberării hotărârii.

12.11. **În lipsa unui argument plauzibil această restricție contravine dreptului constituțional al omului de a reacționa independent prin mijloace legitime la încălcarea drepturilor și libertăților sale** prevăzut de art. 26 alin. (2) din Constituția RM, inclusiv, **dreptului constituțional al omului la exercitarea liberă a unei căi de atac sau de a renunța în mod liber la exercitarea acesteia în continuare (de a refuza utilizarea căii de atac)** prevăzut de art. 119 din Constituția RM.

12.12. Potrivit redacției în vigoare a art. 407 alin. (1) CPP RM, **partea în proces, efectiv nu poate să-și exercite dreptul la retragerea apelului** la etapa cercetării judecătorești sau la fazele ulterioare ale procesului penal.

12.13. În lumina raționamentelor reținute de CtEDO în jurisprudența sa, conchidem că, **dreptul de a retrage apelul declarat trebuie să fie unul practic și efectiv dar nu teoretic și iluzoriu, și apelantul nu poate fi obligat să exercite calea de atac asupra actului judecătoresc. Or, exercitarea căii de atac este un drept fundamental al omului dar nu o obligație sau o îndatorire a acestuia.**

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13. Prin Sentința Judecătorei Hîncești nr. 1-181/13 din 20.04.2016 pronunțată integral pe data de 20.04.2016, s-a hotărât:

- 1) Procesul penal în privința lui Ungureanu Dumitru, în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, încetează din motiv că fapta comisă nu constituie infracțiune, ci contravenție prevăzută de art. 354 Cod contravențional.
- 2) Ungureanu Dumitru se recunoaște vinovat de comiterea contravenției prevăzută de art. 354 Cod contravențional (pe motiv că acțiunile contravenționale ale lui Ungureanu Dumitru din 01.01.2012 constau în faptul, că el, în timpul ce Baboi Igor nu-i permitea trecerea la discotecă, l-a împins, exprimându-se cu cuvinte necenzurate în loc public – casa de cultură din satul Minjir), cu încetarea procedurii contravenționale din motivul expirării termenului de prescripție de atragere la răspundere contravențională.
- 3) În baza art. 152 alin. (2) lit. e) și art. 188 alin. (2) lit. f) CP RM Ungureanu Dumitru – de achitat.
- 4) Sentința cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău, în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătorei Hîncești.

13.1. Pe data de 04.05.2016, acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura r-lui Hîncești, Ovidiu SCUTELNIC, a declarat apel împotriva Sentinței Judecătorei Hîncești din 20.04.2016, în privința inculpatului Ungureanu Dumitru Valeriu, solicitând:

- 1) Casarea integrală a Sentinței Judecătorei Hîncești din 20.04.2016.
- 2) Pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță cu pronunțarea unei hotărâri judecătorești după cum urmează:
 - Recunoașterea lui Ungureanu Dumitru Valeriu culpabil în baza art. 287 alin. (3) CP, aplicându-i pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de **5 ani**, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.
 - Recunoașterea lui Ungureanu Dumitru Valeriu culpabil în baza art. 188 alin. (2) lit. f) CP, aplicându-i pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de **9 ani**, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.
 - Recunoașterea lui Ungureanu Dumitru Valeriu culpabil în baza art. 152 alin. (2) lit. e) CP, aplicându-i pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de **6 ani**, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.
 - Conform art. 84 CP pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial ai stabili definitiv pedeapsa lui Ungureanu Dumitru Valeriu sub formă de închisoare pe un termen de **10 ani** cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

13.2. Pe data de 10.06.2016, părțile vătămate Baboi Igor și Baboi Radu împreună au declarat apel împotriva Sentinței Judecătorei Hîncești din 20.04.2016, în privința inculpatului Ungureanu Dumitru Valeriu, solicitând:

- 1) Casarea integrală a Sentinței Judecătorei Hîncești din 20.04.2016.
- 2) Pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță cu pronunțarea unei hotărâri judecătorești după cum urmează:
 - Recunoașterea lui Ungureanu Dumitru Valeriu culpabil în baza art. 287 alin. (3) CP, aplicându-i pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de **5 ani**, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.
 - Recunoașterea lui Ungureanu Dumitru Valeriu culpabil în baza art. 188 alin. (2) lit. f) CP, aplicându-i pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de **9 ani**, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

- Recunoașterea lui **Ungureanu Dumitru Valeriu** culpabil în baza art. 152 alin. (2) lit. e) CP, aplicându-i pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de **6 ani**, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.
- Conform art. 84 CP pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial ai stabili definitiv pedeapsa lui **Ungureanu Dumitru Valeriu** sub formă de închisoare pe un termen de **10 ani** cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.
- Repunerea în termen a apelului declarat ținând cont de faptul că instanța de fond contrar prevederilor legale n-a remis în adresa acestora copia sentinței în privința inculpaților, iar despre examinarea dosarului penal dat de către instanța de apel au aflat abia la data de 30.05.2016 când au primit citațiile.

13.3. Pe data de 25.10.2016, partea vătămată **Baboi Igor** a adresat instanței de apel o cerere în temeiul art. 407 CPP privind **retragerea apelului declarat solicitând încetarea procedurii de apel.**

13.4. Potrivit Procesului-verbal al ședinței de judecată din 25.10.2016 (f. d. 224 – vol. VI) Colegiul penal punând în discuție cererea părții vătămate **Baboi Igor de retragere a apelului**, în temeiul argumentelor acuzatorului de stat precum că *cererea dată trebuia să fie depusă la etapa cererilor și demersurilor, consideră că este tardiv depunerea cererii de retragere a apelului solicitând respingerea acesteia*, instanța de apel fiind pusă în situația **incertitudinii de constituționalitate** a sintagmei: **„până la începerea cercetării judecătorești la instanța de apel”** urmată de textul normativ: *„oricare dintre părți își poate retrage apelul declarat”* prevăzută în teza I a alin. (1) art. 407 CPP RM, **Colegiul penal a dispus: a se expune asupra cererii de retragere a apelului odată cu pronunțarea dispozitivului deciziei.** În această ipoteză, supunem atenției că conform doctrinei, **în cazul retragerii apelului instanța de apel trebuie să pronunțe o încheiere prin care va înceta procedura de apel, iar dacă sunt declarate mai multe apeluri din care unul sau câteva sunt retrase, instanța de apel trebuie să înceteze procedura de apel numai în privința acestora, considerându-se astfel că apelurile nu au fost depuse.** O asemenea concluzie se desprinde inclusiv din norma imperativă prevăzută de art. 407 alin. (3) CPP RM, potrivit căreia, **în cazul retragerii apelului, instanța de apel încetează procedura de apel.**

13.5. Pe data de 28.11.2016, partea vătămată **Baboi Radu** a adresat instanței de apel o cerere în ordinea prevăzută de art. 407 CPP privind **retragerea apelului declarat**, învederând instanței că nu dorește ca apelul său să fie examinat, careva pretenții nu are și nu va avea și **este de acord cu Sentința Judecătoreiei Hîncești.**

13.6. Potrivit Procesului-verbal al ședinței de judecată din 28.11.2016 (f. d. 239 – vol. VI) Colegiul penal punând în discuție cererea părții vătămate **Baboi Radu de retragere a apelului (depusă ulterior cererii părții vătămate Baboi Igor și tot la faza cercetării judecătorești)** în condițiile în care procurorul nu a avut nimic împotrivă învederând instanței că este dreptul părții vătămate (f. d. 239 – vol. VI), **instanța de apel a admis în ședința respectivă din 28.11.2016 demersul părții vătămate Baboi Radu de a retrage apelul** (f. d. 239 – vol. VI), însă fără a dispune încetarea procedurii de apel în partea apelului declarat de partea vătămată Baboi Radu.

13.7. Cu toate acestea, instanța de apel, după ce a fost depusă la data de 27.03.2017 cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 407 alin. (1) CPP RM, fiind invocată aplicarea neuniformă de către aceeași instanță și în aceeași componentă a prevederilor art. 407 alin. (1) CPP RM, a efectuat corectări în Procesul-verbal al ședinței de judecată din 28.11.2016 (f. d. 239 – vol. VI) în partea ce se referă la cererea părții vătămate Baboi Radu de retragere a apelului, dispunând deja anexarea acesteia la materialele cauzei penale dar nu admiterea ei.

13.8. Astfel, instanța de apel, deja și cu privire la această cerere de retragere a apelului a evitat a se expune prin încheiere (cu dispunerea încetării procedurii de apel în această parte), lăsând în opinia noastră în mod eronat soluționarea cererii de retragere a apelului odată cu pronunțarea dispozitivului deciziei.

13.9. Or, interpretarea și aplicarea prevederilor art. 407 alin. (1) CPP RM, trebuie să fie uniformă, iar norma aplicabilă în speță nu trebuie să genereze incertitudine de constituționalitate, iar sensul atribuit de instanțele de judecată normei contestate la fel trebuie să fie unul și același.

13.10. În context, supunem atenției că în acord cu pct. 3 a Hotărârii Curții Constituționale nr. 7 din 13.02.2001 „*Pentru controlul constituționalității prevederilor art. 82 și art. 223 din Codul de procedură penală*”, Curtea Constituțională a statuat că, ***având în vedere dispozițiile art. 31 alin. (1) și (3) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională exercită nu numai controlul constituționalității actelor normative contestate, dar examinează și sensul atribuit acestora în practica aplicării lor de către organele de drept.***

13.11. Pe cale de consecință, având în vedere incertitudinea de constituționalitate a prevederii contestate (normă care își găsește interpretare și aplicare diferită în practica judiciară), și dat fiind faptul că instanța de apel urmează să soluționeze cererile depuse de părțile vătămate de retragere a apelurilor declarate, întru asigurarea unei soluții constituționale la aplicarea prevederilor art. 407 alin. (1) CPP RM în speța dedusă judecării (examinată de Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău), considerăm imperios necesară verificarea constituționalității normei contestate și oferirea de către Înalta Curte a soluțiilor constituționale referitoare la limitele temporale (etapele procesuale) de retragere a apelurilor declarate, a modalității de examinare a cererilor privind retragerea apelurilor înaintate în temeiul art. 407 CPP RM, actul judecătoresc prin care se soluționează asemenea cereri de retragere a apelului, efectele unor asemenea cereri asupra întregii proceduri de apel sau a procedurii de apel în partea declarată de apelantul care și-a retras apelul etc.

IV - EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

14. În opinia noastră, sintagma: „până la începerea cercetării judecătorești la instanța de apel” urmată de textul normativ: „*oricare dintre părți își poate retrage apelul declarat*” prevăzută în teza I a alin. (1) art. 407 CPP RM contravine prevederilor art. art. 20, 26 alin. (2), 54 și 119 din Constituția RM, și astfel, **este neconstituțională, pentru motivele ce succed.**

14.1. Potrivit art. 20 din Constituție, *orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.*

14.2. În acord cu art. 26 alin. (2) din Constituție, *fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.*

14.3. Conform art. 54 din Constituție,

Alin. (1) *În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.*

Alin. (2) *Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.*

Alin. (3) *Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.*

Alin. (4) *Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.*

14.4. Potrivit art. 114 din Constituție, *justiția se îndeplinește în numele legii numai de instanțele judecătorești.*

14.5. Iar în conformitate cu prevederile art. 119 din Constituție, intitulat: Folosirea căilor de atac, împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii.

14.6. Astfel, reieșind din spiritul normei constituționale potrivit căreia *împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate pot exercita căile de atac*, se desprinde fără echivoc concluzia că, exercitarea căii de atac este o facultate legală a părții interesate, care are opțiunea juridică să exercite calea de atac sau să nu o exercite.

14.7. Așadar, dreptul constituțional prevăzut la art. 26 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia, *fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale*, coroborat cu cel prevăzut la art. 119 din Constituție, presupune o libertate a părții în proces în alegerea poziției sale.

14.8. Reieșind din textul constituțional și raționamentele expuse, **dreptul de a renunța la exercitarea căii de atac nu poate fi suprimat sau diminuat.**

14.9. Or, în conformitate cu art. 54 alin. (1) din Constituție, **în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.**

14.10. În aceeași ipoteză, **dreptul de a renunța la exercitarea în continuare a căii de atac prin retragerea apelului** etc., de către partea care a exercitat-o prin atacarea hotărârii instanței ierarhic inferioare, **la fel nu poate fi suprimat sau diminuat.**

14.11. Or, **retragerea apelului fiind un drept al apelantului, eventual poate fi exercitat în orice etapă a procesului până la retragerea instanței în camera de deliberare.**

14.12. Apelantul poate conchide asupra netemeinicii apelului declarat și asupra legalității hotărârii atacate în orice fază a procesului (la ședința preliminară, la faza cercetării judecătorești, la faza dezbaterilor judiciare) și de ce să-i fie îngădit dreptul de a-și retrage apelul până la faza deliberării hotărârii. **În lipsa unui argument plauzibil această restricție contravine dreptului constituțional al omului de a reacționa independent prin mijloace legitime la încălcarea drepturilor și libertăților sale** (prevăzut de art. 26 alin. (2) din Constituția RM), **la fel contravine și dreptului constituțional al omului de a continua exercitarea unei căi de atac sau de a renunța la exercitarea acesteia în continuare** (prevăzut de art. 119 din Constituția RM).

14.13. Retragerea apelului declarat este un drept al apelantului care presupune renunțarea la dreptul său de a-și exercita în continuare calea de atac asupra unui act judecătoresc emis de o instanță ierarhic inferioară.

14.14. Dacă la o anumită etapă procesuală în instanța ierarhic superioară partea care a exercitat calea de atac capătă convingerea că hotărârea atacată este una legală și întemeiată, iar continuarea examinării apelului / recursului, după caz, declarat, nu mai constituie un interes al acesteia, **poate renunța la un asemenea drept în orice fază a procesului până la retragerea instanței în camera de deliberare.**

14.15. Or, potrivit jurisprudenței CtEDO (cauza Golder versus the United Kingdom din 21.02.1975 §-36), dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut.

14.16. În același timp, reieșind din raționamentele expuse, **dreptul omului de acces la justiție nu poate fi considerat ca fiind o obligație a acestuia. Acest drept fundamental al omului presupune obligația corelativă a statului, și nu invers.**

14.17. De aceea **statul prin prisma obligației pozitive este obligat să asigure prin reglementări procesuale efective, dreptul de a se renunța în orice moment al procesului la revendicarea judiciară a anumitor pretenții etc.**, cu condiția că o asemenea renunțare este făcută în mod expres până la deliberarea și pronunțarea hotărârii de către instanța respectivă.

14.18. Totodată, **statul în virtutea obligației negative nu este în drept să impună justițiabilului exercitarea drepturilor sale procesuale în continuare.**

14.19. Rațiunea acestei concluzii rezultă din faptul că, dreptul subiectiv nu este concomitent o obligație a aceluiași subiect.

14.20. Drept urmare, o asemenea ingerință nu poate fi justificată decât în cazul în care este necesară într-o societate democratică în virtutea scopului legitim urmărit și este proporțională. Iar faptul că aceasta este doar prevăzută de lege nu este o condiție suficientă pentru a justifica o ingerință din partea statului.

14.21. Astfel, faptul că legiuitorul doar a prevăzut la art. 407 alin. (1) teza I CPP RM că „oricare dintre părți își poate retrage apelul declarat până la începerea cercetării judecătorești la instanța de apel”, în lipsa unor condiții plauzibile determinate de necesități inerente unei societăți democratice etc., **această limitare temporală de retragere a apelului la o anumită etapă procesuală, nu este justificată.**

14.22. În același timp, **dreptul de a retrage apelul declarat trebuie să fie unul practic și efectiv dar nu teoretic și iluzoriu.**

14.23. **În condițiile în care acest drept este limitat doar la ședința preliminară, ședință care în temeiul art. 345 alin. (2) și 412 CPP RM uneori nici nu se ține, se conchide fără nici o reticență că dreptul la retragerea apelului este unul teoretic și iluzoriu dar nu practic și efectiv.**

14.24. Potrivit redacției în vigoare a art. 407 alin. (1) CPP RM, partea în proces, **efectiv nu poate să-și exercite dreptul la retragerea apelului la etapa cercetării judecătorești chiar dacă nu a fost prezentă la ședința preliminară sau dacă o asemenea ședință nici nu a fost ținută.**

14.25. În lumina acestor raționamente, este oportun a menționa că, **etapa cercetării judecătorești este imediat următoarea după ședința preliminară, iar totodată, potrivit art. 365 și 376 CPP RM, părțile pot formula cereri și demersuri inclusiv la această etapă procesuală (cercetarea judecătorească) și poate fi schimbată ordinea cercetării judecătorești. Însă toate aceste drepturi devin teoretice și iluzorii atunci când apelantul solicită retragerea apelului la etapa cercetării judecătorești, ne mai vorbind despre etapa dezbaterilor judiciare, deoarece acest drept este diminuat potrivit art. 407 alin. (1) CPP RM, care prevede că „până la începerea cercetării judecătorești la instanța de apel, oricare dintre părți își poate retrage apelul declarat”.**

14.26. În consecință, o asemenea ingerință în **dreptul fundamental al omului de a-și putea liber exercita calea de atac și de a renunța liber la aceasta, în virtutea dreptului la un proces echitabil, presupune o violare a art. art. 6 și 13 din CEDO.**

14.27. Totodată, potrivit jurisprudenței CtEDO, acest drept de retragere a apelului fiind unul teoretic și iluzoriu dar nu practic și efectiv, la fel presupune încălcarea dreptului la un proces echitabil. **Curtea europeană condamnă statele care nu asigură realizarea practică și efectivă a drepturilor prevăzute de CEDO, inclusiv prin adoptarea legilor în acest sens în virtutea obligației pozitive a statelor membre la convenție.**

14.28. Or, potrivit jurisprudenței CtEDO, drepturile prevăzute de convenție **trebuie să fie practice și efective dar nu teoretice și iluzorii** (a se vedea *Cauza Sergey Zolotukhin versus Federația Rusă, Hotărârea Marei Camere a CtEDO din 10.02.2009, paragraful 80-81 etc.*).

14.29. Aceste angajamente, statele și le-au asumat prin semnarea CEDO, în **preambulul căreia s-a consfințit obligația statelor de recunoaștere și aplicare universală și efectivă a drepturilor, de respect al libertății și de preeminență a dreptului.**

14.30. În această ordine de idei, evidențiem că, potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 55 din 14.10.1999, art. 4 alin. (2) din Constituție și Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 3 din 09.06.2014, **Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, constituie o parte integrantă a sistemului legal intern și, respectiv, urmează a fi aplicate direct ca orice altă lege a RM cu deosebirea că prevederile Convenției și jurisprudența CtEDO au prioritate față de restul legilor interne care îi contravin.**

14.31. În context, nu este clar de ce conceptele ce au stat la baza instituției de retragere a apelului declarat își găsesc reglementare diferită în legislația procesual penală și legislația procesual civilă a Republicii Moldova.

14.32. Spre deosebire de prevederile art. 407 alin. (1) teza I CPP RM care prevede că: „până la începerea cercetării judecătorești la instanța de apel oricare dintre părți își poate retrage apelul declarat”, prevederile art. 374 alin. (1) teza I CPC RM prevede că: „apelantul și reprezentantul lui împuternicit în mod legal pot retrage apelul până la dezbaterea pricinii în fond în instanța de apel”, și astfel, are un caracter nu atât de restrictiv sub aspect temporal al etapei procesuale de retragere a apelului.

14.33. Cu titlu de exemplu, pot fi aduse legislațiile procesual penale europene care permit retragerea apelului declarat până la încheierea dezbaterilor judiciare. (A se vedea spre exemplu prevederile art. 415 din Codul de procedură penală al României).

14.34. Într-o altă ordine de idei, este de remarcat și faptul că, calitatea legii este apreciată atât prin prisma exigențelor de accesibilitate, previzibilitate și claritate, criteriile care permit efectiv realizarea preeminenței dreptului (a se vedea în acest sens și explicațiile Curții Constituționale expuse în Hotărârea nr. 26 din 23.11.2010 *asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin. (6) art. 63 din Codul de procedură penală*, §-10), cât și prin prisma scopului consfințit în preambulul CEDO, potrivit căruia: Guvernele semnatare, membre ale Consiliului European, considerând Declarația Universală a Drepturilor Omului, proclamată de Adunarea generală a Națiunilor Unite la 10 decembrie 1948, considerând că scopul acestei declarații este recunoașterea și aplicarea universală și efectivă a drepturilor pe care ea le enunță, considerând că scopul Consiliului European este realizarea unei uniuni mai strânse între membrii săi și că unul dintre mijloacele pentru a atinge acest scop este apărarea și dezvoltarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, reafirmând atașamentul lor profund față de aceste libertăți fundamentale care constituie temelia însăși a justiției și a păcii în lume și a căror menținere se bazează în mod esențial, pe de o parte, pe un regim politic cu adevărat democratic, iar pe de altă parte, pe o concepție comună și un respect comun drepturilor omului din care acestea decurg, hotărâte, în calitatea lor de guverne ale statelor europene animate de același spirit și având un patrimoniu comun de idealuri și de tradiții politice, de respect al libertății și de preeminență a dreptului, să ia primele măsuri pentru garantarea colectivă a anumitor drepturi enunțate în Declarația Universală, au convenit asupra semnării și respectării CEDO.

14.35. De aici rezultă că, statul Republica Moldova asumându-și angajamentele enunțate, urmează să adopte legi calitative care să asigure efectiv realizarea drepturilor și libertăților fundamentale, și să nu admită careva ingerințe în acestea, iar atunci când legiuitorul încalcă asemenea principii, Curtea Constituțională în virtutea atribuțiilor conferite de Constituție și de alte legi, la sesizare pe cale de excepție, urmează să declare neconstituțională prevederea contestată și să ofere soluții constituționale cu caracter universal problemei de drept cu care a fost sesizată, **întru asigurarea respectării catalogului drepturilor și libertăților fundamentale.**

14.36. În fine, se reține că, sintagma: „până la începerea cercetării judecătorești la instanța de apel” urmată de textul normativ: „oricare dintre părți își poate retrage apelul declarat” prevăzută în teza I a **alin. (1) art. 407 CPP RM**, nu corespunde criteriilor de calitate a legii, nici exigențelor CEDO și nici jurisprudenței CtEDO, și **contravine prevederilor art. art. 20, 26 alin. (2), 54 și 119 din Constituția RM.**

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

15. Admiterea prezentei sesizări.

15.1. Declararea sesizării admisibilă.

15.2. Exercițarea controlului constituționalității sintagmei subliniate: „până la începerea cercetării judecătorești la instanța de apel” urmată de textul normativ: „*oricare dintre părți își poate retrage apelul declarat*”, prevăzută în teza I a alin. (1) art. 407 CPP RM în vederea corespunderii cu prevederile art. art. 20, 26 alin. (2), 54 și 119 din Constituție, art. art. 6 și 13 din CEDO și jurisprudenței CtEDO.

15.3. Admiterea excepției de neconstituționalitate ridicată asupra sintagmei subliniate: „până la începerea cercetării judecătorești la instanța de apel” urmată de textul normativ: „*oricare dintre părți își poate retrage apelul declarat*”, prevăzută în teza I a alin. (1) art. 407 CPP RM.

15.4. Declararea neconstituțională a sintagmei subliniate: „până la începerea cercetării judecătorești la instanța de apel” urmată de textul normativ: „*oricare dintre părți își poate retrage apelul declarat*”, prevăzută în teza I a alin. (1) art. 407 CPP RM.

15.5. **Oferirea unei soluții constituționale referitoare la:** limitele temporale (etapele procesuale) de retragere a apelurilor declarate, modalitatea de examinare a cererilor privind retragerea apelurilor înaintate în temeiul art. 407 CPP RM, actul judecătoresc prin care se soluționează asemenea cereri de retragere a apelului, efectele unor asemenea cereri asupra întregii proceduri de apel sau a procedurii de apel în partea declarată de apelantul care și-a retras apelul etc., **până la remedierea deficienței de reglementare și înlăturarea viciului de neconstituționalitate prin corectivele care vor fi aduse de legiuitor.**

15.6. În cazul declarării neconstituționale a sintagmei subliniate: „până la începerea cercetării judecătorești la instanța de apel” urmată de textul normativ: „*oricare dintre părți își poate retrage apelul declarat*”, prevăzută în teza I a alin. (1) art. 407 CPP RM, să fie remisă de către Curtea Constituțională Parlamentului Republicii Moldova, o Adresă prin care să se propună înlocuirea sintagmei normative neconstituționale cu următoarea sintagmă: „până la retragerea instanței în camera de deliberare pentru deliberarea și pronunțarea deciziei asupra fondului apelului”, urmată de textul normativ: „*oricare dintre părți își poate retrage apelul declarat*”.

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

16. Obiectul sesizării privind excepția de neconstituționalitate fiind prevederile alin. (1) art. 407 din Codul de procedură penală al RM, adoptat ulterior Constituției RM, se include în categoria actelor prevăzute în art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, și astfel, în conformitate cu art. 135 din Constituție, art. 4 din Codul Jurisdicției Constituționale, art. 4 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, soluționarea sesizării respective intră în competența exclusivă a Curții Constituționale.

16.1. Prin urmare, nu există nici o hotărâre, decizie sau aviz al Curții Constituționale care ar avea ca obiect prevederile contestate (alin. (1) art. 407 CPP RM).

16.2. Normele contestate (alin. (1) art. 407 CPP RM) nu au fost nici modificate și nici abrogate.

16.3. Sesizarea este fondată, fiind ridicate probleme de drept ce țin de competența Curții Constituționale care vizează drepturile și libertățile constituționale ale persoanei.

16.4. La ridicarea excepției de neconstituționalitate au fost respectate cu strictețe condițiile menționate la pct. 19² al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională aprobat prin Decizia Curții Constituționale nr. AG – 3 din 03.06.2014, și anume:

- 1) **Obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;**
- 2) **Excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia;**
- 3) **Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;**
- 4) **Nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.**

16.5. Sesizarea este motivată și cuprinde obiectul pe care sunt întemeiate cerințele.

16.6. În sesizare s-a demonstrat legătura de cauzalitate între prevederile contestate (alin. (1) art. 407 CPP RM) și normele constituționale invocate (art. art. 20, 26 alin. (2), 54 și 119 din Constituție).

16.7. Sesizarea întrunește întocmai condițiile de formă recomandate de Curtea Constituțională, fiind întocmită pe formularul propus de Curte și completat potrivit exigențelor stabilite de Curte.

16.8. În fine, se reține că, norma vizată, și anume sintagma subliniată „până la începerea cercetării judecătorești la instanța de apel, oricare dintre părți își poate retrage apelul declarat” prevăzută de art. 407 alin. (1) CPP RM, **constituie obiectul controlului constituționalității** prin prisma art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția RM și paragraful 82 al Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, iar **excepția de neconstituționalitate este ridicată de apărătorul inculpatului care este parte în proces.**

16.9. Totodată, se atestă cu certitudine că, la moment **nu există nici o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate, prevăzute de art. 407 alin. (1) CPP RM.**

16.10. La fel, se reține că, în conformitate cu paragraful 82 al Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, **sesizarea respectivă întrunește condiția ca norma prevăzută la art. 407 alin. (1) CPP RM poate fi supusă controlului constituționalității, or aceste chestiuni au tangență directă cu soluționarea cauzei penale, deoarece instanța de apel urmează să soluționeze problema retragerii apelurilor declarate și încetarea procedurii de apel.**

16.11. În concluzie, considerăm că sesizarea respectivă întrunește condițiile prevăzute de Constituția RM, Codul Jurisdicției Constituționale, Legea cu privire la Curtea Constituțională, Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională aprobat prin Decizia Curții Constituționale nr. AG – 3 din 03.06.2014, și respectiv, Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 *pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.*

VII – LISTA DOCUMENTELOR

17. a) Copia sentinței judecătoreiei Hîncești nr. 1-181/13 din 20.04.2016.
- b) Copia apelului declarat de acuzatorul de stat.
- c) Copia apelului declarat de părțile vătămate Baboi Igor și Baboi Radu.
- d) Copia declarațiilor părții vătămate Baboi Igor făcute în instanța de apel în cadrul ședinței judiciare din 25.10.2016.
- e) Copia cererii părții vătămate Baboi Igor de retragere a apelului și încetarea procedurii de apel din 25.10.2016.
- f) Copia procesului-verbal al ședinței instanței de apel nr. 1a-1022/16 din 25.10.2016.
- g) Copia declarațiilor părții vătămate Baboi Radu făcute în instanța de apel în cadrul ședinței judiciare din 28.11.2016.
- h) Copia cererii părții vătămate Baboi Radu de retragere a apelului și încetarea procedurii de apel din 28.11.2016.
- i) Copia procesului-verbal al ședinței instanței de apel nr. 1a-1022/16 din 25.10.2016.
- j) Copia cererii din 27.03.2017 privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin. (1) art. 407 CPP RM.

VIII – DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

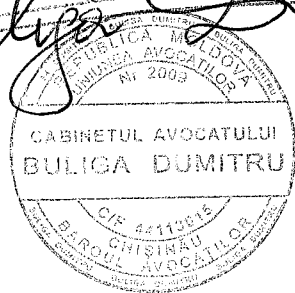
18. Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul **MUN. CHIȘINĂU**

Data **28 aprilie 2017**

(Semnătura autorului sesizării sau a reprezentantului)

Buliga Dumitru

Dosarul nr.1a-1022/16

ÎNCHEIERE

28 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, în componența:

Președintele ședinței de judecată, judecător
judecători

ULIANOVSKI Xenofon
SECRIERU Ion
BALMUȘ Svetlana
URSU Renata

Grefier

Cu participarea:

Procurorului

Apărătorilor

CIOBANU Sergiu
BERNICOVA Marina
JOSAN Dumitru
ROTARI Alexandru
DILION Dorina
ȘURA Mircea
BULIGA Dumitru
UNGUREANU Dumitru
POTÎNGĂ Mihail
NANI Ion
MUNTEANU Andrei
ROȘCA Mihail

Inculpaților

Judecând în ședință deschisă în ordine de apel, cauza penală de acuzare a lui

UNGUREANU Dumitru Valeriu, născut la 08.04.1985, originar s.Mingir, r-nul Hîncești, domiciliat s.Voinescu, r-nul Hîncești, necăsătorit, studii medii incomplete, fără antecedente penale, neangajatul câmpul muncii, supus militar, moldovean, cetățean al R. Moldova,

în baza art.art. 152 alin. (2) lit.e), 188 alin. (2) lit.f) și 287 alin. (3) Cod Penal,

POTÎNGĂ Mihail Vasile, născut la 30.01.1985, originar și domiciliat s.Voinescu, r-nul Hîncești, necăsătorit studii medii special, fără antecedente penale, neangajatul câmpul muncii, supus militar, moldovean, cetățean al R. Moldova,

în baza art.art. 152 alin. (2) lit.e) și 287 alin. (2) lit.b) Cod Penal,

CATRINESCU Eugeniu Gheorghe, născut la 11.10.1986, originar și domiciliat s.Voinescu, r-nul Hîncești, necăsătorit, studii medii special, fără antecedente penale, neangajat în câmpul muncii, supus militar, moldovean, cetățean al R. Moldova;

în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod Penal,

ICHIM Igor Petru, născut la 16.05.1990, originar și domiciliat s.Voinescu, r-nul Hîncești, necăsătorit, studii medii incomplete, fără antecedente penale, neangajat în câmpul muncii, supus militar, moldovean, cetățean al R. Moldova;

în baza art.287 alin.(2) lit.b) Cod Penal;

NANI Ion Nicolai, născut la 24.05.1993, originar și domiciliat s.Voinescu, r-nul Hîncești, necăsătorit, studii medii incomplete, fără antecedente penale, neangajat în câmpul muncii, supus militar, moldovean, cetățean al R. Moldova,

în baza art.287 alin.(3) Cod Penal,

MUNTEANU Andrei Vasile, născut la 16.04.1987, originar și domiciliat s.Voinescu, r-nul Hîncești, necăsătorit, studii superioare incomplete, fără antecedente penale, supus militar, neangajat în câmpul muncii, moldovean, cetățean al R. Moldova,

în baza art.287 alin.(2) lit.b) Cod Penal,

și

ROȘCA Mihail Simion, născut la 02.06.1993, originar și domiciliat în s.Voinescu, r-nul Hîncești, necăsătorit, studii medii, fără antecedente penale, neangajatul câmpul muncii, moldovean, cetățean al R. Moldova, IDNP 2010020003307,

în baza art.287 alin.(2) lit.b) Cod Penal.

la apelurile procurorului Scutelnic Ovidiu și a părților vătămate Baboi Igor și Baboi Radu, declarate împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești din 20 aprilie 2016, -

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești din 20 aprilie 2016, procesul penal în privința lui Ungureanu Dumitru, în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, a fost încetat din motiv că fapta comisă nu constituie infracțiune, ci contravenția prevăzută de art. 354 Cod contravențional.

Ungureanu Dumitru a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzută de art. 354 Cod contravențional cu încetarea procedurii contravenționale din motivul expirării termenului de prescripție de atragere la răspundere contravențională.

Ungureanu Dumitru, învinuit de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 152 alin.(2), lit. e) și 188 alin.(2) lit. f) Cod Penal a fost achitat.

Potîngă Mihail, învinuit de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 152 alin.(2), lit.

e) și 287 alin.(2), lit. b) Cod Penal, a fost achitat pe motiv, că fapta inculpatului nu întrunește semnele infracțiunii.

Catrinescu Eugeniu, Ichim Igor, Munteanu Andrei și Roșca Mihail, învinuiți de comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit. b) Cod Penal au fost achitați.

Nani Ion, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin.(3) Cod Penal a fost achitat.

Măsurile preventive în privința inculpaților – au fost revocate.

2. Nefiind de acord cu sentința Judecătoriei Hâncești din 20 aprilie 2016, procurorul Scutelnic Ovidiu și părțile vătămate Baboi Igor și Baboi Radu, au atacat-o cu apeluri.
3. În cadrul ședinței de judecată a instanței de apel din 28 aprilie 2017, apărătorul BULIGA Dumitru în interesele inculpatului UNGUREANU Dumitru, a înaintat sesizarea privind excepția de neconstituționalitate în care a solicitat instanței de apel sesizarea Curții Constituționale privind declararea neconstituționalității art.407 alin.(1) Cod Procedură Penală, ce prevede procedura retragerii apelului, pe motiv că în conformitate cu paragraful 82 al Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, sesizarea respectivă întrunește condiția ca norma prevăzută la art. 407 alin. (1) Cod Procedură Penală poate fi supusă controlului constituționalității, or aceste chestiuni au tangență directă cu soluționarea cauzei penale, deoarece instanța de apel urmează să soluționeze problema retragerii apelurilor declarate și încetarea procedurii de apel.

Consideră că sesizarea respectivă întrunește condițiile prevăzute de Constituția RM, Codul Jurisdicției Constituționale, Legea cu privire la Curtea Constituțională, Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională aprobat prin Decizia Curții Constituționale nr. AG - 3 din 03.06.2014, și respectiv, Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 *pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.*

4. *Audiind partea vătămată, studiind materialele dosarului, Colegiul penal consideră că cererea apărătorului BULIGA Dumitru în interesele inculpatului UNGUREANU Dumitru privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și control al constituționalității al art.407 alin. (1) Cod Procedură Penală urmează a fi admisă, din următoarele considerente:*
5. *În conformitate cu art. 7 alin.(3) Cod de procedură penală, dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.*
6. *Conform art. 135 alin.(1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție.*
7. Prin Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 2 din 09.02.2016

pentru interpretarea art. 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate), s-a examinat sesizarea depusă la Curtea Constituțională la 9 decembrie 2015, în temeiul articolelor 135 alin.(1) lit. b) din Constituție, 25 lit. d) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin.(1) lit. d) din Codul jurisdicției constituționale, de către Curtea Supremă de Justiție, pentru interpretarea articolului 135 alin.(1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova hotărând: - în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională; - excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu; - sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și Judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza; - judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea prezentei hotărâri, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și Judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a art. 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție și astfel cum au fost explicate în prezenta hotărâre, în conformitate cu considerentele menționate în cuprinsul acesteia și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

8. Conform art. 135 alin.(1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.
9. Astfel, constatând întrunirea în cererea apărătorului BULIGA Dumitru în interesele inculpatului UNGUREANU Dumitru, a condițiilor indicate în Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 2 din 09.02.2016, Colegiul penal conchide de a admite cererea apărătorului BULIGA Dumitru în interesele inculpatului

86

UNGUREANU Dumitru și de a sesiza Curtea Constituțională privind excepția de neconstituționalitate și control al constituționalității art. 407 alin.(1) Cod Procedură Penală, cu suspendarea procesului penal în temeiul art. 7 alin. (3) Cod de procedură penală.

10. În temeiul celor elucidate și expuse, în conformitate cu prevederile art. art. 7, 342 Cod de procedură penală, art. 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, -

DISPUNE:

De admis cererea apărătorului BULIGA Dumitru în interesele inculpatului UNGUREANU Dumitru privind excepția de neconstituționalitate și control al constituționalității art. 407 alin.(1) Cod Procedură Penală.

De suspendat judecarea apelurilor procurorului Scutelnic Ovidiu și a părților vătămate Baboi Igor și Baboi Radu, declarate împotriva sentinței Judecătoriei Hâncești din 20 aprilie 2016, până la examinarea cererii de către Curtea Constituțională.

Încheierea nu este susceptibilă de a fi atacată.

Președintele ședinței: /semnătura/

Judecătorii: /semnăturile/

Copia corespunde originalului

Judecător

ULIANOVSCHI Xenofon